

105 Reality and Plastic Art

Vooraf

In het Holtzman Deposit¹ bevinden zich in archiefmap '48' de volgende submappen:

- '48a': 'Plastic Art: Reflex of Reality'.
- '48b': 'Reality and Plastic Art'.

Bij nadere beschouwing blijkt dat '48b' in feite uit drie afzonderlijke manuscripten bestaat: één met de titel 'Reality and Plastic Art' ('48b[1]') en één met de titel 'Reality and Art' ('48b[2]'); daarnaast vinden we in submap '48b' nog een tekst met de titel 'Reality as Art' ('48b[3]'). Mondriaan heeft vermoedelijk een tweede start gemaakt met 'Reality and Art'. Deze 'tweede poging' ('48b[3]') is echter doorgehaald met een verticale streep.

De manuscripten in map '48' worden als volgt gepresenteerd:

- manuscript '48a' als 104 *Plastic Art: Reflex of Reality*.
- manuscript '48b[1]' als 105 *Reality and Plastic Art*.
- manuscript '48b[2]' als 106 *Reality and Art*.
- manuscript '48b[3]' Dit manuscript is niet als leestekst opgenomen in dit corpus, omdat de tekst is doorgehaald.²

Bron

De gepresenteerde tekst *Reality and Plastic Art* is afkomstig van manuscript '48b[1]'. Dit manuscript bestaat uit vier pagina's; de pagina's 1, 2 en 4 zijn ongelinieerde vellen³, pagina 3 is dun ruitjespapier⁴. De pagina's zijn rechtsboven genummerd van 1 tot en met 4. De tekst is met pen geschreven en op veel plaatsen gecorrigeerd. Ook de titel is gecorrigeerd. Aanvankelijk stond er 'Plastic Art and Reality', Mondriaan heeft dit gewijzigd in *Reality and Plastic Art*.

We beschouwen deze bron als authentiek, geautoriseerd en onvoltooid.

De teksten 104 en 105 vertonen hier en daar letterlijke overeenkomsten.

Basistekst en leestekst

De basis voor de leestekst is manuscript '48b[1]'.⁵

Titel

Mondriaans gewijzigde titel is ook de titel van de gepresenteerde tekst: *Reality and Plastic Art*.

Datering en ondertekening

Manuscript '48b[1]'' is niet ondertekend en niet gedateerd. In correspondentie of anderszins is geen enkele datering van de teksten in archiefmap '48' gevonden.

Ontstaan en publicatie

Reality and Plastic Art is niet eerder gepubliceerd.

Sleutelwoorden

Met een aantal kenschetsende woorden (in alfabetische volgorde) geven we aan wat er in *Reality and Plastic Art* besproken wordt. Van de zogenoemde specifieke en soms minder specifieke Mondriaanwoorden wordt een verklarende omschrijving gegeven in het 'Sleutelwoordenregister'⁵. De in dit register verduidelijkte sleutelwoorden zijn hieronder cursief weergegeven.

Sleutelwoorden: *determined space, dynamic movement, dynamic rhythm, intrinsic unity, means of expression, reality, reciprocal action, space-determination, unity*.

¹ Holtzman Deposit: Box 2 Folder 48.

² Digital Appendix: Supplements 104-1 – 'Reality as Art' (manuscript 48b[3]).

³ Afmeting: 26,7 x 20,3 cm (10½ x 8 inch).

⁴ Commerciaal geruit (langwerpige ruiten). Afmeting: 26,7 x 20,6 cm (10 ½ x 8¼ inch).

⁵ Digital Appendix: Documentation - Mondrian Vocabulary Explained.

Overige opmerkingen

Op de achterzijde van pagina 4 van '48b[1]' is ondersteboven - met potlood - nog een toevoeging genoteerd. Deze toevoeging hoort - volgens het verwijzingsteken van Mondriaan - thuis in 'manuscript 48b[2]' (106 *Reality and Art*).